

IRAQI
Academic Scientific Journals

العراقية
المجلات الأكاديمية العلمية

ISSN: 2663-9033 (Online) | ISSN: 2616-6224 (Print)

Journal of Language Studies

Contents available at: <https://jls.tu.edu.iq/index.php/JLS>

Verbs of movements in Hebrew, Arabic and Aramaic languages, a comparative study in Semitic languages

Safiya Shakir Mahmood*

Baghdad University / College of Languages

Waqas@colang.uobaghdad.edu.iq

Received: 1/3/ 2024, Accepted: 23/4 /2024, Online Published: 31/ 5/2024

Abstract

This study is entitled “Hebrew, Arabic and Aramaic verbs of motion: a comparative study in Semitic languages (in syntax and semantics)” examines the definition, classification, grammatical and semantic roles of Hebrew, Arabic and Aramaic verbs of motion. The study also highlights the agreement and the differences between the three languages, especially in relation to their verbs. The study begins by presenting comprehensive definition of verbs of motion in Hebrew, Arabic and Aramaic it delves into the various aspects of these verbs, including their syntactic and semantic characteristics then it discusses the classification of these verbs, highlighting the various categories it can be grouped into based on their specific characteristics and usage patterns. In addition, the study examines the grammatical and semantic roles of verbs of motion in those languages. It examines how these movements within sentences contribute to the overall meaning and structure of the language. The study analyzes the syntactic and semantic characteristics of these verbs, and sheds light on their role expressing movement, direction and other related concepts. In addition to discussing the points of similarity and agreement between the verbs of movement in Hebrew, Arabic and Aramaic, the study also highlights the differences between the three languages, especially in relation to their verbs of movement. It examines how these differences are expressed in terms of grammatical structure, semantic nuances, and usage patterns. Overall this study provides a comprehensive analysis of verbs of

* **Corresponding Author:** Safiya Shakir, Email: Waqas@colang.uobaghdad.edu.iq

Affiliation: Baghdad University - Iraq

© This is an open access article under the CC by licenses <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

movement in Hebrew, Arabic and Aramaic. It offers a detailed examination of their definition, classification and grammatical and semantic roles in both language by highlighting the points of agreement and differences in relation to verbs of motion, the study contributes to a deeper understanding of the linguistic characteristics of Hebrew, Arabic and Aramaic.

Key Words: verbs of motion, verbs of motion in Semitic language, verbs of location, comparative research in Semitic languages, the semantic role of verbs of motion, the syntactic role of verbs of motion.

أفعال الحركة في اللغة العبرية والعربية والآرامية (بحث مقارنة في اللغات السامية)

صفية شاكر محمود

كلية اللغات / جامعة بغداد

المستخلص

تتناول هذه الدراسة الموسومة لأفعال الحركة العبرية والعربية والآرامية (دراسة مقارنة بين اللغات السامية) تعريف وتصنيف الوظائف النحوية والدلالية لأفعال الحركة في العبرية والعربية والآرامية على حد سواء كما تبرز هذه الدراسة أوجه الاتفاق والاختلاف بين اللغات الثلاث. تبدأ الدراسة بعرض تعريف شامل لأفعال الحركة في اللغات الثلاث وتتعلم في الجوانب المختلفة لهذه الأفعال بما ذلك خصائصها النحوية والدلالية.

الكلمات الدالة : أفعال الحركة في اللغة السامية ، أفعال الموقع، بحث مقارنة في اللغات السامية ، الدور الدلالي لأفعال الحركة ، الدور النحوي لأفعال الحركة .

פעלי תנועה בעברית, ערבית וארמית: מחקר השוואתי בשפות שמיות

מבוא:

בבסיס הקוגניטיבי של מחקר זה עומד מודל אשר מבחין בין רכיבי היסוד של אירוע תנועה לבין רכיבי משנה (תלמי, 1985). ורכיבי יסוד הם לדוגמה עצם התנועה ומסלולה (פנימה, מעלה, שמאלה), בעוד שרכיבי משנה הם לדוגמה אופן התנועה (ריצה, שחייה, צליעה) ומחוללה. אכן על מודל זה בנויה הטיפולוגיה של תלמי אודות אירועי תנועה. מבין טיפוסים שפות עולם אכן הוא בודד שניים בסיסיים לפי דרך הקידוד המועדפת של גורמי יסוד במבני תנועה: (רוני הנקין, 1997: 313)

א. שפות פועל הנקראות באנגלית (verb-framed languages), כמו השפות השמיות והרומאניות, אשר נוטות לקדד את רכיבי יסוד בפועל העיקרי במשפט. אופייניים לשפות אלו פעלים המקדדים מסלול כמו יצא, ירד, התקדם, התקרב:

1. הוא יצא מהחדר (הפועל יצא כאן מקדד מסלול של חציית גבול)

2. הוא ירד מהחדר (הפועל ירד כאן מקדד מסלול על ציר אנכי)

ב. שפות לוויין (satellite-framed languages), כגון אנגלית ושפות גרמאניות, אשר נוטות לקדד את גורמי היסוד בלוויינים, אשר המוגדרים יסודות לא שמניים המצטרפים לפועל על מנת לגונו. אופייניים לשפות אלו לווייני מסלול. לדוגמה, במקבילות האנגליות לדוגמאות 1 ו-2 פועל התנועה הניטרלי go אשר מקדד בלבד את עצם התנועה, ואילו המסלול מקודד בלוויין: (רוני הנקין, 1997: 313)

1א He went out of the room. מילולית: "הוא הלך החוצה מהחדר"

2א He went down from the room (מילולית: "הוא הלך למטה מהחדר")

המוזרות של צורה זו בעברית ניכרת מהתרגומים המילוליים בסוגריים, בעוד באנגלית הצורה העברית בדוגמאות 1-2 נדירה עם פעלים המבוססים על מחזור כמו יצא, ירד.

בבלשנות ודקדוק שמיים, פעלי תנועה מקיפים קטגוריה של פעלים המוקדשים במיוחד להעברת פעולות הקשורות לתנועה פיזית, שינויים במיקום או יחסים מרחביים. פעלים אלו משמשים כאבני בניין בסיסיות בשפות שמיות, ומאפשרים לדוברים לבטא מגוון רחב של פעולות הקשורות לתנועה פיזית, כיוונים והתמצאות מרחבית. לפעלים אלה יש משמעות רבה בחקר השפות השמיות, תורמים באופן מהותי לכוח ההבעה של שפות אלה ומספקים תובנות לגבי האופן שבו דוברים משיגים ומתקשרים צורות שונות של תנועה ויחסים מרחביים.

בגרסה מוקדמת ומרחיקת לכת של התיאוריה של תלמי, פעלים של אופן אינם נחשבים כלל לפעלי תנועה בשפות הפועל, וברור שאין להשלים אותם על ידי השלמת מסלול למטרת התנועה במסלול הכרחי. הפועל בשפות הפועל אינו חופשי לקוד דרך, מאחר שהוא אחראי לקידוד המסלול. מרכיב האופן, בהיותו משני, מתבטא בתיאור או אינו מתבטא כלל. לעתים יש בתפקיד זה תיאור של אופן בצורה של צירוף יחסי "בריקוד" או תיאור מצב בבינוני "רוקד". בשני

המצבים, המשקל הפרגמטי של אלמנט האופן יהיה שונה ממשקלו כאשר הוא מקודד בפועל נוטה כמו "רקד" בדרך של שפות הלוויין. (רוני הנקין, 1997: 316)

· החשיבות של המחקר:

פעלי תנועה בשפות העברית והערבית והארמית הם היבט חיוני בהבנת הדקדוק והתחביר של השפה. לפעלים אלו תפקיד מכריע בביטוי סוגים שונים של תנועה, כגון הליכה, ריצה או טיסה. במחקר זה נחקר את ההגדרה והשימוש בפעלי תנועה בעברית, ערבית וארמית, תוך התמקדות בתכונות הסמנטיות והתחביריות שלהם.

· מטרת המחקר והיקפו:

העברית והערבית והארמית שלוש שפות שמיות בעלות שורשים היסטוריים ותרבותיים עמוקים, משתמשות במערכת מורכבת של פעלי תנועה כדי להעביר היבטים שונים של תנועה, כיוון ויחסים מרחביים. פעלים אלו ממלאים תפקיד מכריע בתחביר ובסמנטיקה בשפות לאו, ומאפשרים לדוברים לבטא תיאורים מדויקים של אירועי תנועה. במסגרת שמיות השוואתיות וניתוח לשוני, פועלי תנועה בשפות אלו מציגים מאפיינים מובהקים המחייבים בחינה מדוקדקת.

פעלי תנועה בעברית וערבית וארמית כשפות שמיות ידועים במורכבות המורפולוגית והסמנטית שלהם. בניגוד לשפות הודו-אירופאיות רבות, שלעיתים קרובות משתמשות במילים נפרדות או במילות יחס כדי לציין תנועה, שפות שמיות משלבות מידע מרחבי ישירות בצורת הפועל. תכונה מורפולוגית זו מושגת באמצעות שילוב של אותיות שורש ותבניות תנועות, וכתוצאה מכך מערך עשיר של צימודי פעלים המעבירים ניואנסים ספציפיים של תנועה.

· היקף המחקר מתמקד בעיקר בכמה תחומי מחקר, כמו שאנו מביאים להלן:

- מחקר השוואתי: להשוות ולנתח את התחביר והסמנטיקה של פעלי תנועה בעברית, ערבית וארמית. מטרת המחקר היא לחקור את הדמיון וההבדלים בין שפות אלו מבחינת האופן שבו הן מבטאות תנועה באמצעות פעלים.
- מחקר תחבירי סימנטי: המחקר מתמקד במבנים התחביריים ובניואנסים הסמנטיים הקשורים לפעלי תנועה בעברית, ערבית וארמית כאחד. המחקר עשוי לחקור היבטים שונים כגון צימוד פועל, זמן, היבט ושימוש במילות יחס או חלקיקים הקשורים לתנועה.

· מתודולוגיה ומקורות:

במחקר זה משמשים אוספי מידע מרכזיים בהבנת הפעלים שמתייחסים לתנועה בשפות המחקר. המתודולוגיה כוללת את השלבים הבאים:

אספקט מתוייחס: המחקר מתנהל באמצעות אספקט מתוייחס, על ידי השוואה של נסיגת הפעלים המתייחסים לתנועה בשתי השפות ובהתבסס על מבנים תחביריים וסמנטיים.

אוספי מידע: המחקר משתמש במקורות שפתיים רבים, כוללים מחקרים, ספרים, אשר נסמכים על מחקר קודם שבוצע בתחום הלשוניות העברית, הערבית והארמית. השלב הראשון הוא איסוף הנתונים ממקורות אלו.

ניתוח מולטימודאלי: המחקר משתמש בניתוח מולטימודאלי שמשלב ניתוח תחבירי וניתוח סמנטי של הנתונים, על מנת להבין את הקשרים התחביריים והסמנטיים שבין הפעלים שמתייחסים לתנועה בשפות אלו.

השוואה בין עברית, ערבית וארמית: במהלך המחקר, נערך השוואה מעמיקה בין הפעלים שמתייחסים לתנועה בערבית, בעברית והארמית. נסתכל על התחביר המשפטי והסמנטיקה של הפעלים בשלושת השפות וננסה לגלות את התמונה המלאה וההבנה המעמיקה של התהליכים המתרחשים כאשר משתמשים בפעלים אלו.

כדי להביא את המחקר לסיום, נשתמש בכלים ובשיטות אנליטיות מתקדמות בתחום הלשוניות, ונשתמש במילים מפתח, טקסטים מולטימודאליים, והשוואות בערבית, עברית וארמית לצורך השוואה מעמיקה של הנתונים.

· מילות מפתח:

פעלי תנועה, פעלי תנועה בשפות שמיות, פעלי מיקום, מחקר השוואתי בשפות השמיות, התפקיד הסימנטי לפעלי תנועה, התפקיד התחבירי לפעלי תנועה.

1. הגדרת פעלים של תנועה (הגדרה כללית)

פעלי תנועה מקיפים קבוצה מגוונת של פעלים המתארים היבטים שונים של תנועה או פעילות. ההגדרה המדויקת יכולה להשתנות בהתאם לאופן שבו אנו משיגים תנועה, בין אם זה מצב פיזי בניגוד למנוחה, תזוזה או תנועה של חלקי גוף. פעלים אלה יכולים לתאר כל דבר, החל מפעולות פיזיות כמו ריצה או קפיצה

ועד למושגים מופשטים יותר כמו רעד או קיפול, ולעתים קרובות הם תלויים בהקשר שבו הם משמשים. בנוסף, תנועה היא יחסית, והפירוש של פעלי תנועה עשוי להיות תלוי במסגרת ההתייחסות המשמשת, כפי שמוכר בפיזיקה המודרנית. לכן, פועלי תנועה הם כלים לשוניים מגוונים המעבירים היבטים שונים של תנועה או פעילות בשפה. (3 Stolova, Natalia I, 2015)

כתוצאה מהמגוון הרחב של קריטריונים, מספר פעלי הפעולה שזוהו על ידי בלשנים משתנה מאוד. לדוגמה, לפי פול רוברט (1910-1980), לצרפתית יש יותר מ-228 פעלי תנועה, בעוד שאניבל אליה אומרת שיש כ-150 מהם בשפה זו לפיכך, מתברר שכאשר מדברים על פעולות של תנועה, יש צורך בדחיפות להבהיר מה מובן במונח זה. לצורך המחקר הנוכחי בקיצור, מה שמובן בפעלי תנועה במחקר זה הם כולם פעלים הקשורים לתנועה עצמאית של אדם עם מעבר, ופעלים אלו שונים מאלה המציינים מיקום קבוע או תנועה במקום אחד ללא מעבר, וכן שונים מאלה המעידים על תנועה שאינה עצמאית באדם אלא בדבר שאינו עצמאי. (Stolova, Natalia I, 2015: 3)

1.1. הגדרתם של פועלי תנועה בשפות העברית, הערבית והארמית:

בשפה העברית התנועה כשינוי מקום במרחב מובעת באופן ראשי בפועלי תנועה ובמשלים לשהם. מחקר של מבעי התנועה בשפה העברית מתמקד עד כה בתחביר ובסמנטיקה של פועלי תנועה ובאופן פרטי במוצרכות ובערכיות הסמנטית והתחבירית. יצחק צדקה (1978, 1988) וטרומר פנינה (1983, 1985, 1988) גרסו בתחום זה גישות אשר קשורות לזרם הסמנטיקה הגרטיבית ודקדוק היחסות בפרקם את התנועה לרכיבים סמנטיים כגון מוצא, יעד, מסלול (ליונס, 1977). (רוני הנקין, 1997: 313)

פעלי התנועה לפי סמנטיקה מודרנית מוגדרים כפעלים אשר מסמנים מעבר ממקום פיסי אחד למקום אחר במשך זמן מה אשר ניתן למדידה. לפי טרומר, את המעבר ניתן לתאר כמסע, תחילה יש לעזוב את נקודת המוצא, ולאחר מכן ההליכה, ובסוף ההגעה לנקודת היעד. טרומר רואה כמו כן בנקודת המוצא ונקודת היעד נקודות מדגישות את מהות התנועה. ויש תמי מוסיף כחלק אינטגרלי את המעבר, וההנעה עצמה. (טרומר, פנינה, 2002: 47)

מבחינה תחבירית, פעלי תנועה בעברית יכולים להיות מצומדים בזמנים, מצבי רוח וקולות שונים. הצימוד של פעלים אלה עוקב אחר דפוסים ספציפיים,

המושפעים משורש הפועל ומהמבנה הדקדוקי של המשפט. למשל, את הפועל "לִלְכָּת" (ללכת) אפשר לצמוד בזמן הווה באופן הבא: אֶלְכָּה, הוֹלְכָה, הוֹלְכִי, הוֹלְכֶיךָ, וכן הלאה.

יתרה על כן, הפועל "הלך", יכול להיות מצומד בצורות שונות כדי לציין היבטים שונים של תנועה. בחירת הצימוד משקפת פרטים כמו כיוון התנועה, מהירות, אופן ותדירות. מערכת מורכבת זו מאפשרת לדוברי עברית לענות על שאלות הקשורות לתנועה, במיוחד על השאלה "איפה?". (רוני הנקין, 1997: 313)

בשפה הערבית תנועה היא היפוכו של שקט, مقاييس اللغة, 2008 238 תנועה מוגדרת כשינוי מצבו של מצב קבוע בגוף, לאט לאט, ככיוון למשהו, וההגעה אליו היא בכוח, לא בפעולה. العرايبي، تركي، 2013 15 תנועה היא עיקרון כללי עם משמעויות מרובות, מכיוון שהיא אינה ספציפית להוויה ספציפית ולא ליצורים אחרים. במקום זאת, לתנועה יש נוכחות ניכרת עם כל היצורים. במקום זאת, ישנן מספר תנועות לישות אחת. (דאוד, محمد، 2002 36)

השפה הערבית ידועה במערכת העשירה והמורכבת שלה של פעלי תנועה. פעלי תנועה בערבית מתייחסים לקטגוריה ספציפית של פעלים המבטאים סוגים שונים של תנועה פיזית. פעלים אלו ממלאים תפקיד מכריע בשפה, מכיוון שהם מאפשרים לדוברים לתאר ולתקשר פעולות שונות הקשורות לתנועה. יתרה על כן, פעלי תנועה בשפה הערבית מתייחסים לפעולות הכרוכות בתנועה פיזית ממקום אחד לאחר. הם מאופיינים ביכולתם לבטא היבטים שונים של תנועה, כגון כיוון, אופן ועוצמה. (דאוד, محمد، 2002 47)

ההגדרה והשימוש בפעלי תנועה בערבית יכולים להשתנות בהתאם להקשר ולפועל הספציפי שבו נעשה שימוש. זה יכול להצביע על פעולה פשוטה של הליכה, אבל זה יכול גם לרמוז על תנועה מכוונת או נחושה יותר. Al-Jallad, A. (2018: 2)

פעלי תנועה בשפה הארמית הם פעלים המתארים את פעולת המעבר ממקום למקום. והם חלק מהותי מהשפה הארמית, והם משמשים במגוון דרכים בדיבור ובכתיבה היומיומית. בנוסף, פעלי תנועה בשפה הארמית נוצרים על ידי הוספת תוסף לשורש הפועל. התוסף משתנה בהתאם לקטגוריה של הפועל. עבור פעלי תנועה בסיסיים, התוסף הוא "ו" או "ה". לדוגמה, השורש של פעל ה"לרוץ" הוא "ר.ץ", והתוסף הוא "ו". לכן, הפועל המלא הוא "רהט (לרוץ)". עבור פעלי תנועה

מורכבים, התוסף משתנה בהתאם לכיוון או המטרה של התנועה. לדוגמה, עבור תנועה לכיוון, התוסף הוא "אֶל". (בר אבא, אסתר, 2004: 285)

2. סיווגם של פעלי תנועה:

בסיווג פעלי תנועה פונים החוקרים לשיקולים שונים. שיקולים אלו כוללים את השיקול הפונטי, השיקול של אבולוציה סמנטית, השיקול ההיסטורי ושיקול המשמעות. בין השיקולים הללו, המתאים ביותר לסיווג פעלים הוא שיקול המשמעות. כיוון שמחקר זה הוא מחקר סמנטי-תחבירי, התחשבות במשמעות תסייע בחקר המשמעויות של מילים ובהדגמת הקשרים הסמנטיים בין מילים בכל קבוצה סמנטית.

אפילו הסיווג הסמנטי עצמו כרוך בפרספקטיבות מרובות בקרב חוקרים, שכן אין גבולות סופיים בין המשמעויות של מילים. במקום זאת, יש חפיפה ושזירה בין המשמעויות של מילים, במידה שניתן למקם מילה ביותר מקבוצה סמנטית אחת. יתר על כן, בתוך אותו שדה סמנטי, ניתן למקם מילה במספר קבוצות תת-סמנטיות מכיוון שהיא נושאת תכונות סמנטיות המאפשרות להכליל ביותר מקבוצה תת-סמנטית אחת. יש לציין כי קיימת חפיפה מסוימת בין הקבוצות הסמנטיות המוזכרות בסיווג לעיתים, ותופעה זו אינה בלעדית לסיווג זה. מקורו בחפיפה בין המשמעויות של מילים השייכות לאותו שדה סמנטי. (דאוד, محمد, 2002: 47)

2.1. סיווגם של פועלי תנועה בשפה העברית, הערבית

והארמית:

סיווג פעלי תנועה בשפה העברית מתבסס על גורמים שונים, לרבות אופן התנועה, כיוון התנועה ונוכחות או היעדר מטרה או יעד. אחת הקטגוריות העיקריות של פעלי תנועה בעברית היא הקטגוריה של "פעלי תנועה פשוטים". פעלים אלו מתארים תנועה בסיסית ללא כל כיוון או מטרה ספציפית. דוגמאות לפעלי תנועה פשוטים בעברית כוללות "ללכת", "לרוץ" ו"לקפוץ". פעלים אלו מתאפיינים ביכולתם לעמוד לבדם ולהעביר תחושה כללית של תנועה. לפי תלמי, פעלי תנועה פשוטים בעברית הם בדרך כלל חד-כיווניים וחסרים כל אינדיקציה למטרה או יעד ספציפיים. (Talmy, 1985: 34)

קטגוריה נוספת של פעלי תנועה בעברית היא הקטגוריה של "פעלי תנועה מכוונת". פעלים אלו מתארים תנועה המכוונת לעבר מטרה או יעד ספציפיים. דוגמאות לפעלי תנועה מכוונת בעברית כוללות "לבוא", "ללכת ל" ו"להגיע". לפי סישל, פעלי תנועה מכוונת בעברית מאופיינים ביכולתם לקחת מילת יחס המציינת את המטרה או היעד של התנועה. (I, Sichel, 2006: 50)

בנוסף לפעלי תנועה פשוטים ומכוונים, יש בעברית גם קטגוריה של "פעלי נתיב". פעלים אלו מתארים את הנתיב או המסלול שנלקחו במהלך תנועה. דוגמאות לפעלי נתיב בעברית כוללות "לעבור", "לעקוף" ו"לחצות". פעלי נתיב בעברית מתאפיינים ביכולתם לקחת משפט יחס המציין את הנתיב או המסלול של התנועה. (טרומר, פנינה, 2002: 44)

כמו כן מסווגת ארומר את פעלי התנועה בעברית ל-3 קבוצות בהתאם למה שמסמנת הפרופוזיציה העיקרית:

1. פעלים שעיקרם סימן ההגעה למקום היעד, לדוגמה "בא".

2. פעלים שעיקרם סימן העזיבה של מקום המוצא, לדוגמה "יצא".

3. פעלים שמסמנים את עצם תהליך התנועה, לדוגמה "הלך".

יש לסווג את פועלי התנועה בשפה הערבית ל-:

א. פעלים של תנועה אופקית בכיוון (سماح، رواق، 2004: 13)

- פעלים המציינים הולך: המכנה המשותף של פעלים אלה מיוצג על ידי כמה תכונות, כגון: "תנועה, מעבר, כיוון תנועה, הולך". אז כל פועל הוא ייחודי עם מאפיינים ייחודיים משלו. לדוגמה: "برح، خرج، ذهب، روح، طلق، مضى، ولى".

- פעלים של תנועת המעבר המציינת את החזרה: (سماح، رواق، 2004: 31) המכנה המשותף של פעלים אלה מיוצג על ידי כמה תכונות, כגון: "תנועה, מעבר, חזרה" אז כל פועל הוא ייחודי עם מאפיינים ייחודיים משלו. לדוגמה: "أتى، جاء، حضر، دخل، رجع، עוד، وفد".

ב. פעלים של תנועה בכיוון אנכי, ויש לסווגם ל-:

- קבוצה של פעלים תנועה כלפי מעלה: המכנה המשותף של פעלים אלה מיוצג על ידי כמה תכונות, כגון: "תנועה, מעבר בכיוון כלפי מעלה" ואז כל פועל הוא ייחודי

עם מאפיינים ייחודיים משלו. לדוגמה: "حمل, رفع, رقى, سما, صعد, علو".
(سماح, رواق, 2004: 45)

- קבוצת של פעלים תנועה כלפי מטה: המכנה המשותף של פעלים אלה מיוצג על ידי כמה מאפיינים כמו תנועה, מעבר וכיוון תנועה, ואז לכל פעולה יש תכונה מיוחדת הייחודית לה. לדוגמה: "حط, خر, سكب, صب, غرق, نزل, هبط, هوى".
(سماح, رواق, 2004: 56)

ג. פעלים של תנועה טרנזיטיבית מוחלטת: המכנה המשותף של פעלים אלה מיוצג על ידי כמה תכונות, כגון: "תנועה, מעבר. לדוגמה: "حرك, زف, سرى, انسأب, مشى, نثر, نشر". (سماح, رواق, 2004: 69)

יתרה על כן, ולפי אל-ג'לאד (2018), ניתן לסווג את פעלי התנועה בערבית לשלוש קטגוריות עיקריות: פעלים של הליכה, פעלים של ריצה ופעלי תעופה. כל קטגוריה מקיפה מגוון רחב של פעלים המציינים סוגים ספציפיים של תנועה. לדוגמה, פעלים של הליכה כוללים פעולות כמו "أن يمشي", "أن يتنزه" ו "أن يخطو", בעוד שפעלים של ריצה כוללים פעולות כמו "أن يجري", "أن يركض", "أن يهرول" ו "أن ينطلق". באופן דומה, פעלים של טיסה מורכבים מפעולות כגון "أن يطير", "أن يقلع" ו "أن يخلق" (Al-Jallad, A. 2018: 4).

בשפה הארמית, ניתן לסווג את פעלי התנועה ל-:

פעלי תנועה: פעלים אלו מתארים תנועה כללית, כגון הליכה, ריצה וזחילה. דוגמאות מכילות: אזל (ללכת); רהט (לרוץ); דחל (לזחול).

פעלי כיוונים: פעלים אלו מתארים תנועה בכיוון מסוים, כגון למעלה, למטה, שמאלה וימין. דוגמאות מכילות: סאעק (לעלות; נחת) – לרדת; (אתא) – לבוא; (אזל) ללכת.

פעלים של אופן תנועה: פעלים אלה מתארים את האופן שבו מישהו או משהו נע, כגון במהירות, לאט או בזהירות. דוגמאות מכילות: רהט (rahat) – לרוץ; פסעא (sa' paye) (לצעוד; דחל- לזחול).

פעלים של אמצעי תחבורה: פעלים אלו מתארים תנועה באמצעות כלי תחבורה ספציפי, כגון הליכה, נהיגה או טיסה. דוגמאות מכילות: אזל (zel'ā) – ללכת, פרח – לעוף. (Huehnergard, Na'ama Pat-El 2018: 201)

3. התפקיד התחבירי של פועלי תנועה:

התפקיד התחבירי של פעלי תנועה בשפות השמיות הוא נושא המעניין בבלשנות. לפעלי תנועה יש תפקיד מכריע במבנה המשפט ומעבירים מידע על כיוון ואופן התנועה.

ניתן לסווג פעלים של תנועה באופן כלל מבחינה תחבירית לשתי קטגוריות: פעלים אננרטיביים ופעלים אנאקוזטיביים. לפעלים אננרטיביים, כגון "ללכת" ו"לרוץ", יש טיעון יחיד המייצג את נושא המשפט. לדוגמה, במשפט "דוד הולך לפארק", "דוד" הוא הנושא והפועל "הולך" אננרטיבי. מצד שני, לפעלים אנאקוזטיביים, כמו "ליפול" ו"להגיע", יש טיעון יחיד המייצג את הנושא במשפט. במשפט "הספר נפל מהמדף", "הספר" הוא הנושא והפועל "נפל" אנאקוזטיבי. (Chomsky, N. 1981: 87)

3.1. התפקיד התחבירי של פועלי תנועה בעברית, ערבית וארמית:

מבחינה תחבירית, פעלי תנועה בעברית יכולים להיות מצומדים בזמנים, מצבי רוח וקולות שונים. הצימוד של פעלים אלה עוקב אחר דפוסים ספציפיים, המושפעים משורש הפועל ומהמבנה הדקדוקי של המשפט. למשל, את הפועל "לִלְכָּת" אפשר לצמוד בזמן הווה באופן הבא: אֶנִי הוֹלֵךְ, אַתָּה הוֹלֵךְ, הוּא הוֹלֵךְ, וְכֵן הלאה. (טרומר, פנינה, 2002: 38)

ניתן לסווג את פעלי התנועה בעברית מבחינה תחבירית לשתי קטגוריות עיקריות: טרנזיטיבית ובלתי-טרנזיטיבית. פעלים טרנזיטיביים של תנועה דורשים אובייקט ישיר, בעוד שפעלים לא-טרנזיטיביים לא. לדוגמה, הפועל "לִלְכָּת" (ללכת) הוא פועל בלתי-טרנזיטיבי, מכיוון שאינו דורש אובייקט ישיר. מצד שני, הפועל "לְהִטֵּל" (לזרוק) הוא פועל מעבר, שכן הוא דורש אובייקט ישיר. (Glinert, L, 2017, 548)

יתרה על כן, ניתן לסווג פעלי תנועה בעברית מבחינה תחבירית לשתי קטגוריות נוספות: פעלי תנועה ופעלי מיקום. פעלי תנועה, כמו (ללכת) ו- (לעוף), מעידים על תנועה פיזית ממקום אחד למשנהו. פעלים אלה משמשים לעתים קרובות עם מילות יחס כדי לציין את היעד או מקור התנועה. (Glinert, L, 2017, 548) לדוגמה, המשפט: "הוא הלך לפארק".

לעומת זאת, פעלים של מיקום, כמו (לשבת) ו- (לעמוד), מצביעים על מיקום קבוע או שינוי ביציבה. פעלים אלו משמשים לתיאור המיקום או היציבה של נושא. (Glinert, L, 2017, 549). לדוגמה, המשפט: "הוא יושב על הכיסא".

בשפה הערבית, יש לחלק את פעלי התנועה מבחינה תחבירית לשלושה סוגים עיקריים: טרנזיטיבי, בלתי-טרנזיטיבי ורפלקסיבי. פעלים טרנזיטיביים של תנועה דורשים אובייקט ישיר ומציינים שהנושא גורם לתנועה של משהו או משהו. פעלים לא-טרנזיטיביים, לעומת זאת, אינם דורשים אובייקט ישיר ומציינים שהנושא נע מבלי להשפיע על שום דבר אחר. פעלים רפלקסיביים של תנועה כוללים את הנושא מזיז את עצמו או מוזז על ידי משהו או משהו אחר. (Al-Jallad, A. 2018: 2)

יתרה על כן, פעלי תנועה בערבית מציגים לעתים קרובות מאפיינים דקדוקיים ייחודיים. הם יכולים לעבור שינויים מורפולוגיים שונים, כגון צימוד וגזירה, כדי לבטא היבטים, זמנים ומצבי רוח שונים. שינויים מורפולוגיים אלו מאפשרים תיאור ניואנס ומדויק יותר של התנועה בערבית. (Al-Jallad, A. 2018: 4)

בנוסף, פעלי תנועה מסווגים לשני סוגים נוספים: פעלי תנועה ופעלי מיקום. פעלי תנועה, כמו "أَن يَجْرِي" (לרוץ) ו "أَن يَتَزَه" (לטייל), מצביעים על תנועה פיזית ממקום אחד למשנהו. פעלים אלה משמשים לעתים קרובות עם מילות יחס לציון כיוון או יעד התנועה. פעלים של מיקום, כמו "أَن يَقِف" (לעמוד) ו "أَن يَجْلِس" (לשבת), מצביעים על מיקום קבוע או שינוי ביציבה. פעלים אלה משמשים לתיאור המיקום או היציבה של נושא. (Al-Jallad, A. 2018: 6)

התפקיד התחבירי לפעלי תנועה בשפה הארמית הוא של פועל נושא. פועל נושא הוא פועל המציין פעולה שהנושא הוא מבצע. בפועל תנועה, הנושא הוא האדם או הדבר המבצע את התנועה, לדוגמה, במשפט "הוי רהט" (הוא אץ), הפועל "רהט" הוא פועל תנועה והנושא הוא "הוי". הפועל "רהט" מציין את הפעולה שבה מבצע הנושא, שהוא "הוי", עוסק. (Rosenthal, Franz, 1961: 53)

4. המשמעות הסימנטית של פועלי תנועה:

מגבלות שנוסחו לגבי עיצוב משמעות תנועה בשפות פועל בזמן האחרון נזנחה הטענה שפעלים מודאליים בשפות הפועל אינם יכולים ליצור תנועה כלל ולקבל השלמת נתיב. כיום מקובל בדרך כלל שקירור רכיב האופן בתנועה בפועל אפשרי לעתים קרובות, אך בכפוף למגבלות שעדיין צריך להגדיר. (רוני הנקין, 1997: 316)

יש שלוש מגבלות שהוצעו לאפיין את ההתנהגות של פעלי אופן התנועתיים בשפות הפועל: (רוני הנקין, 1997: 317)

א. חציית גבול: אין פועלי אופן רגילים לקבל השלמה מפורשת לחציית גבול, לפי הדוגמה הבאה בשפה העברית:

- הוא צלע החוצה מהחדר

למרות שדוגמה זו אינה מפרת שום כלל כתוב בספרי דקדוק השפה העברית, אלא שמבנה אינו אופייני לשפה העברית. ודאי עדיף בעברית לנסח אירועי תנועה אלו במבנה האופייני יותר לשפה העברית, דהיינו עם פועל מסלול ספציפי המציין חציית גבול החוצה באמצעות משפט כמו:

- הוא יצא מהחדר בצליעה/צולע

ב. תנועה על ציר אנכי, אין פועלי האופן נוטים כדי לציין מסלול על ציר אנכי (מעלה או מטה).

- הוא (?) צלע/רקד מטה במדרגות

כמו כן אין פה הפרה לכללי השפה העברית המפורשים, אבל לשפה העברית אופייני יותר פועל מסלול המיוחד לתנועה על ציר אנכי, כמו:

- הוא ירד במדרגות צולע/בצליעה (רוקר/בריקוד)

ג. שרשור כמה משלימי מקום (סלובין, 1996, 8.1.3). נוטות שפות לוויין לשרשר משלימים לפועל תנועה אחד, בעוד שבשפות פועל עדיף יחס בסיסי של (1:1) בין פועל לבין משלים:

- הוא (?) צלע/רקד לאורך הנהר, ליד בית הספר, סביב למגרש וחזרה אליי

עם זאת, בשפה העברית, הדוברים מעדיפים שלכל משלים או ציון דרך יהיו פועל משלו, כגון:

- הוא צלע/רקד לאורך הנהר, עבר ליד בית הספר, הקיף את המגרש וחזר אליי.

4.1. המשמעות הסימנטית של פועלי תנועה בעברית, ערבית וארמית:

המאפיינים הסימנטיים של פעלי תנועה בעברית מגוונים וניתן לסווג אותם עוד לתת-קטגוריות. כמה פעלים מבטאים תנועה פיזית, כמו "לרוץ" (לרוץ) או "לעוף" (לעוף). אחרים מבטאים תנועה מטפורית, כמו "להתקדם" (להתקדם).

(להתקדם) או "ל.ה.ת.פ.ת.ח." (להתפתח). פעלים אלו מאפשרים לדוברים להעביר מגוון רחב של משמעויות הקשורות לתנועה. (טרומר, פנינה, 2002: 65)

אחת הקטגוריות הבולטות של פעלי תנועה בעברית היא השורש י.צ.א, המציין תנועה פיזית ממקום למקום (Rendsburg, 1997: 2). שורש זה משמש בדרך כלל לביטוי פעולות כגון הליכה, ריצה או נסיעה, ולעתים קרובות הוא מצומד בזמנים ובצורות שונות כדי לציין אירועים בעבר, בהווה או בעתיד (Berman, 1991: 287). לדוגמה, הפועל "י.צ.א" מסמל את פעולת היציאה או העזיבה ממקום מסוים, בעוד "י.צ.א.ה" מייצגת את הצורה הנקבית של אותו פועל. (Glinert, L, 2004: 345)

קבוצה משמעותית נוספת של פעלי תנועה בעברית היא השורש (ב.א), המעביר את הרעיון של כניסה או ביאה למקום מסוים (Rendsburg, 1997: 3). שורש זה משמש לעתים קרובות לתיאור פעולות כגון כניסה לבית, לעיר או למדינה (Talmy, 1985: 36). הפועל (ב.א) משמש בדרך כלל בזמן הווה כדי לציין את פעולת הביאה, בעוד (ב.א.ה) מייצג את צורתו הנקבית (Berman, 1991: 286).

יתר על כן, פעלים עבריים של תנועה מקיפים גם את השורש (ה.ל.ך), המסמל את פעולת ההליכה או ההליכה (Glinert, 2004: 347). שורש זה נמצא בשימוש נרחב לביטוי פעולות הקשורות להליכה, לטיול או להתקדם ברגל (Rendsburg, 1997: 3). הפועל (ה.ל.ך) נהוג להשתמש בזמן הווה לציון פעולת ההליכה, בעוד (ה.ל.כ.ה) מייצג את צורתו הנקבית (Berman, 1991: 288).

במסגרת תורת הסמנטיקה הגנרטיבית, פועלי תנועה בעברית מנותחים ביחס לתפקידיהם בהצעות והקשר שלהם לאירועים בעולם. כל פועל תנועה מתאים לאירוע או פעולה ספציפיים, ולהתכתבות זו יש חשיבות מכרעת בהבנת הסמנטיקה של פועלי תנועה בעברית.

בתיאוריה, מספר המשתתפים באירוע תנועה קובע את ערכיות הפועל. ניתן לסווג פעלי תנועה בעברית לשלוש קבוצות עיקריות על סמך מספר המשתתפים המעורבים: (משלים, he.wikipedia.org)

פעלים לשחקן אחד: פעלים אלו כוללים משתתף בודד, כגון במשפטים המתארים מצב או כניסה למצב ספציפי, למשל, "מנוחה" ו"שינה".

פעלים לשני שחקנים: פעלים אלו כוללים שני משתתפים, בדרך כלל הסוכן (הישות היוזמת את הפעולה) והמטרה (היעד או נקודת הסיום של התנועה), כפי שניתן לראות במשפטים כמו "מיכל הניחה את המשקפיים על השידה".

פעלים לשלושה שחקנים: פעלים אלו כוללים שלושה משתתפים, לעתים קרובות מתארים פעולות הכרוכות בהעברה מישות אחת לאחרת. לדוגמה "משה העביר את המסר לדוד".

משלימי המוצא והיעד לפי טרומר הינם מאפיינים של פעלי תנועה ויכולים כמו כן להיות סמויים. לכן נוצרת אי התאמה בין המערכות התחביריות של פעלי התנועה לערכיהם הסמנטיים. (טרומר, פנינה, 2002: 55)

לגבי המשמעות הסימנטית של פועלי תנועה בערבית, ניתן להרחיב את הסיווג שהוגש בתפקיד התחבירי על ידי הצגת תת-קטגוריות נוספות שנושאת משמעות סימנטית בתוך כל סוג של פועל תנועה. לדוגמה, בתוך הפעלים הטרוניטיביים של תנועה, מזהים פעלים המציינים תנועה לעבר מיקום מסוים, כמו "أَن يَذْهَبَ" או "أَن يَأْتِيَ" כמן כן ניתן לזהות פעלים המבטאים תנועה הרחק ממיקום, כמו "أَن يرحل" או "أَن يغادر" (Al-Jallad, A. 2018: 3)

יתר על כן, ניתן לציין אל החשיבות של הבנת הניואנסים הסמנטיים של פעלי תנועה בערבית. שכן פעלים אלו יכולים להעביר לא רק תנועה פיזית אלא גם מושגים מטפוריים או מופשטים. לדוגמה, פועל כמו "أَن يشرق" יכול לשמש כדי לבטא את עליית השמש או עלייתה של תנועה פוליטית. (Al-Jallad, A. 2018: 3)

אחד הקשרים הסמנטיים הנפוצים בשפה הערבית לפי דאווד, הוא נרדפות, שכיחות הקשר הסמנטי נובע ממידת הקרבה הסמנטית בין הפעלים של כל קבוצה. לאחר מכן מגיע קשר ההיפונימה, במקום השני מבחינת מידת השכיחות, והוא בדרך כלל בין המילה הכללית של הקבוצה לבין הפעלים הקשורים אליה מבחינה סמנטית, כגון: הפועל "أَسْرَعَ" הנכלל בפעלי תנועה מהירה, והפועל (أَتَى), אשר נכלל בפעלי תנועה המציינים את החזרה וכו'. (דאווד, محمد, 2002: 559)

התרחשות יחס ההתנגדות (אנטונומיה) היא נדירה ביותר בפעלי תנועה בערבית, ולא ניתן היה להבחין בה בין הפעלים של תת-קבוצה אחת אלא לעיתים רחוקות, כפי שהיה ניכר בקבוצת פעלי התנועה המסתיימים ביציבות ויציבות, בין שני הפעלים "أَغْلَقَ", "فَتَحَ" היעדר התרחשות של ניגוד בין פעלים של קבוצה

אחת נובע מהיעדר אי התאמה סמנטית בין הפעלים של אותה קבוצה סמנטית במידה שהיא מגיעה לכדי התנגדות. (דאוד, محمد, 2002 559

יתרה על כן, הפעלים "رُكِعَ، سَجِدَ، سَرَى השימוש בהם בערבית בת זמננו בתחום התנועה קשור לשימוש דתי, והשימוש בפעלים אלו נדיר בכל דבר אחר מלבד התחום הדתי. התבוננות לגבי פעלים אלו היא שהשימוש ההדוק שלהם בתחום הדתי הביא ליציבות המשמעות של מילים אלו נותרה ללא שינוי. (דאוד, محمد, 2002 571

לגבי המשמעות הסימנטית של פועלי תנועה בארמית, ניתן להשתמש בפועלי תנועה במגוון דרכים בארמית. ניתן להשתמש בהם כדי לתאר את פעולותיהם של אנשים, חיות ואפילו עצמים דוממים. לדוגמה: א.ת. א גברא ואזל- 'ātā 'āzelw- ḡabrā (האיש בא והלך). (Na'ama Pat-El Huehnergard, 2018: 201)

5. הבדלים ונקודות דמיון בין שתי השפות:

בהתבסס על המידע שניתן, נוכל לזהות כמה קווי דמיון והבדלים בין שלוש השפות באשר לפעלי תנועה. שלוש השפות מסווגות פעלי תנועה לקטגוריות טרנזיטיביות ובלתי-טרנזיטיביות. פעלים טרנזיטיביים בשלוש השפות דורשים אובייקט ישיר, בעוד שפעלים לא-טרנזיטיביים לא.

העברית מקטלגת עוד את פעלי הפעולה לפעלים של תנועה ומיקום. פעלי תנועה מציינים תנועה פיזית ממקום אחד לאחר, בעוד שפעלי מיקום מציינים מיקום קבוע או שינוי ביציבות. הערבית מקטלגת את פעלי הפעולה לפעלים טרנזיטיביים, בלתי-טרנזיטיביים ורפלקסיביים. פעלים רפלקסיביים מצביעים על כך שהנבדק מבצע את הפעולה על עצמו או מופעל על ידי מישהו או משהו אחר. השפה הארמית משלבת כמה מהמאפיינים של שתי השפות האחרות. מצד אחד, היא מסווגת פעולות לטרנזיטיביות ובלתי-טרנזיטיביות, כמו בעברית ובערבית. מצד שני, היא משתמשת בשורשים כדי להצביע על פעולה, כמו בשתי השפות האחרות.

פעלי תנועה בשלוש השפות עוברים לעתים קרובות שינויים מורפולוגיים, כגון צימוד וגזירה, כדי לבטא היבטים, זמנים ומצבי רוח שונים. שינויים מורפולוגיים אלו מאפשרים תיאור ניואנס ומדויק יותר של הפעולה. בסך הכל, בעוד שיש כמה קווי דמיון בתפקיד הדקדוקי של פעלי תנועה בין שפות אלו, ישנם גם הבדלים בולטים מבחינת סיווג ושינויים מורפולוגיים.

מבחינה סימנטית, לשלוש השפות יש מגוון רחב של פעלי תנועה המבטאים תנועה פיזית, כמו ריצה או טיסה. לשלוש השפות כמו כן יש פעלי תנועה המבטאים תנועה מטפורית, כמו התקדמות או התפתחות. שלוש השפות משתמשות בשורשים כדי להצביע על תנועה פיזית ממקום למקום, כמו השורש העברי "יצא", והשורש הערבי "أتى" והשורש הארמי "אזל".

חשיבותה של הבנת פעלי תנועה בשלוש השפות:

פעלי תנועה בשפה העברית, הערבית והארמית הם מרכיבים חיוניים בדקדוקיהן ומהווים אמצעי לביטוי סוגים שונים של תנועה, כיווניות ואופני תנועה. הבנה ושימוש בפעלים אלו חיוניים להשגת שטף ודיוק בתקשורת. הבנת ההגדרה והשימוש בפעלי תנועה בעברית, ערבית וארמית חיונית עבור לומדי וחוקרים שפה. פעלים אלו מספקים בסיס לבניית משפטים משמעותיים ולביטוי סוגים שונים של תנועה. על ידי לימוד תכונותיהם הסמנטיות והתחביריות, נוכל לקבל הבנה מעמיקה יותר של שפות אלו ומאפיינים הלשוניים הייחודיים.

סיכום:

מחקר זה שכתרתו " פעלי תנועה בעברית, ערבית וארמית: מחקר השוואתי בשפות שמיות (בתחביר וסמנטיקה)" בוחן את ההגדרה, הסיווג והתפקידים הדקדוקיים והסמנטיים של פעלי תנועה בשלוש השפות כאחד. המחקר גם מדגיש את נקודות ההסכמה וההבדלים בין שלוש השפות, במיוחד ביחס לפעלי התנועה שלהן. המחקר מתחיל בהצגת הגדרה מקיפה של פעלי תנועה הן בעברית והן בערבית. הוא מתעמק בהיבטים השונים של פעלים אלה, כולל המאפיינים התחביריים והסמנטיים שלהם. לאחר מכן נדון בסיווג הפעלים הללו, תוך הדגשת הקטגוריות השונות שניתן לקבץ אליהן על סמך המאפיינים הספציפיים ודפוסי השימוש שלהם. בנוסף, המחקר בוחן את התפקידים הדקדוקיים והסמנטיים של פעלי תנועה בשתי השפות. הוא בוחן כיצד פועלים תנועה אלו בתוך משפטים תורמים למשמעות ולמבנה הכוללים של השפה. המחקר מנתח את המאפיינים התחביריים והסמנטיים של פעלים אלה, ושופך אור על תפקידם בביטוי תנועה, כיוון ומושגים קשורים אחרים. בנוסף לדיון בנקודות הדמיון וההסכמה בין פעלי התנועה בעברית, ערבית וארמית, המחקר מדגיש גם את ההבדלים בין שלוש השפות, במיוחד ביחס לפעלי התנועה שלהן. הוא בוחן כיצד הבדלים אלה באים לידי ביטוי במונחים של מבנים דקדוקיים, ניואנסים סמנטיים ודפוסי שימוש. בסך הכל, מחקר זה מספק ניתוח מקיף של פעלי תנועה

בעברית, ערבית וארמית. הוא מציע בחינה מפורטת של ההגדרה, הסיווג והתפקידים הדקדוקיים והסמנטיים שלהם בשלוש השפות. על ידי הדגשת נקודות ההסכמה וההבדלים ביחס לפעלי תנועה, המחקר תורם להבנה מעמיקה יותר של המאפיינים הלשוניים של העברית, הערבית והארמית.

המקורות:

- العرابي، تركي بن عواض بن عبد الله، أفعال الحركة في صحيح البخاري / دراسة دلالية تركيبية ماجستير، مكتبة الملك فهد الوطنية، 2013.
- سماح، رواق، أفعال الحركة في ديوان الأطلس، جامعة محمد خيضر، بسكرة، 2004.
- داود، محمد، محمد، الدلالة والحركة، دراسة لأفعال الحركة في العربية المعاصرة في إطار المناهج الحديثة، دار غريب للطباعة والنشر والتوزيع، 2002.
- معجم مقاييس اللغة - أبو الحسين أحمد بن فارس - دار إحياء التراث العربي / تح: د. محمد عوض مرعب، والأنسة فاطمة محمد أصلان، دار إحياء التراث العربي - 2008.
- בר אבא, אסתר בורוכובסקי, מחקרים בשומרונית בעברית ובארמית, הוצאת מוסד ביאליק, ירושלים, 2004.
- טרומר, פנינה, "מעמדו של מרכיב האופן בהגדרת פעלי התנועה המסוימים", בלשנות עברית חפ"שית", 1988, 26.
- _____, "המשלימים המוצרכים של פועלי התנועה", בלשנות עברית חפ"שית", 1985, 23.
- _____, פעלי התנועה בעברית בת ימנו, הוצאת הספרים של מכון מופ"ת, 2002.
- צדקה יצחק, "עוד על פעלי תנועה", בלשנות עברית חפ"שית", 1988, 26.
- רוני הנקין, עה בתרגום לעברית: סוגיות בטיפולוגיה וברטוריקה של מבעי תנועה, לשוננו: כתב-עת לחקר הלשון העברית והתחומים הסמוכים לה, כרך סא, ד, אלול התשנ"ח.
- [he.wikipedia.org/wiki/משלים_\(תחביר\)](https://he.wikipedia.org/wiki/משלים_(תחביר)), he.wikipedia.org.
- Al-Jallad, A. (2018). Verbs of movement in Arabic. The Oxford Handbook of Arabic Linguistics (pp. 1-18). Oxford University Press.

- Berman, R. A. (1991). The acquisition of Hebrew. In B. MacWhinney (Ed.), *The acquisition of language: Psycholinguistic perspectives* (pp. 285-364). Routledge.
- Chomsky, N. (1981). *Lectures on Government and Binding: The Pisa Lectures*. Mouton de Gruyter.
- Glinert, L. (2017). *The grammar of Modern Hebrew*. Cambridge University Press.
- Huehnergard, John, and Na'ama Pat-El (2018), *The Semitic Languages*. 2nd edition. Routledge.
- Rendsburg, G. A. (1997). Hebrew verbs of motion and their Semitic cognates. *Journal of Semitic Studies*, 42(1), 1-18.
- Rosenthal, Franz (1961), *A Grammar of Biblical Aramaic*, Otto Harrassowitz, Wiesbaden.
- Sichel, I. (2006). Directed motion verbs in Hebrew, *Field Manual*, Volume 11.
- Stolova, Natalia I, (2015), *Cognitive linguistics and lexical change; Motion verbs from Latin to Romance*, John Benjamins publishing company.
- Talmy, L. (1985). Lexicalization patterns: Semantic structure in lexical forms. In T. Shopen (Ed.), *Language typology and syntactic description* (pp. 36-149). Cambridge: Cambridge University Press.